

AMERSFOORT EN OMSTREKEN

Afdelingsfunctionarissen

Bestuur

Voorzitter: dhr. drs. ing. J.W. van Maren, Vlieterweg 108, 3925 GD Scherpenzeel
tel. 033 – 2778813 e-mail: voorzitter@amersfoortengv.nl

Secretaris
en Public Relations: dhr. A.C. van Herk, Herfsttuin 24, 3772 VJ Barneveld
tel. 06-53408994 e-mail: secretaris@amersfoortengv.nl

Penningmeester: dhr. drs. Th.H. van Veen, Poortersdreef 1, 3824 DL Amersfoort
tel. 033 – 4726015 e-mail: penningmeester@amersfoortengv.nl

Lid: dhr. H. Hooijer, Garietstraat 267, 3813 BM Amersfoort
tel. 033 – 4632621 e-mail: heimen.h.a@gmail.com

Lid: dhr. M. van de Krol, Marterhoeve 20, 3831 TA Leusden
tel. 033 – 4945110 e-mail: marcelvandekrol@hetnet.nl

Afdelingsafgevaardigden

Afgevaardigde: dhr. drs. ing. J.W. van Maren, voornoemd
Plaatsvervanger: dhr. drs. Th.H. van Veen, voornoemd

Lezingen en Activiteiten

Coördinator: dhr. M. van de Krol, voornoemd

Periodiek

Hoofdredacteur: dhr. A.C. van Herk, voornoemd
Redactieadres: redactie@amersfoortengv.nl
Eindredacteur: dhr. prof. dr. J.S. Kaastra, Slotlaan 337, 3701 GJ Zeist
tel. 030 – 6962934

Redacteuren: dhr. M. van de Krol, voornoemd
dhr. drs. Th.H. van Veen, voornoemd
mw. F.E.F. Schuitemaker-Frankefort, Zaagmolenhof 13, 3833 KT Leusden
tel. 033 – 4947948 e-mail: fschuite@xs4all.nl

PR-ondersteuning mw. F.E.F. Schuitemaker-Frankefort, voornoemd

Webmaster dhr. A.C. van Herk e-mail: webmaster@amersfoortengv.nl

Website <http://amersfoortengv.nl>

Twitter www.twitter.com/NGV_AFT

Facebook NGV afdeling Amersfoort en omstreken

Omslag: Merklap van Barbara Hilhorst uit 1861. Zie verder het verslag op pag. 7.

AMERSFOORT EN OMSTREKEN

Uitgave van de Nederlandse Genealogische Vereniging Afdeling Amersfoort en omstreken opgericht 18 december 1971

Verschijningsgebied de gemeenten Amersfoort, Baarn, Barneveld, Bunschoten, Ede, Eemnes, Ermelo, Harderwijk, Leusden, Nijkerk, Putten, Renswoude, Rhenen, Scherpenzeel, Soest, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Wageningen, Woudenberg en Zeist. Oplage 500.

Jaargang 26

januari 2017

nummer 1

Ten geleide

Als u dit leest is het inmiddels januari. Namens de redactie wens ik u een gezond en voo spoedig 2017. December is altijd een drukke maand. Naast diverse feestdagen hebben we op zaterdag 17 december het 45-jarig bestaan van onze afdeling herdacht. Na een mooie lezing van Marijke Hilhorst was er een gezellig samenzijn onder het genot van een hapje en een drankje.

U vindt in dit nummer de verslagen van de lezingen van de afdeling en een korte introductie van komende lezingen. We hebben een artikel ontvangen over zeven generaties vrouwen in Amersfoort. Een rectificatie van het verhaal van Klaas Bokke in ons vorige nummer. Weer veel gevarieerde verhalen die leeswaardig zijn. Bedankt voor uw inzending. De NGV van, voor en door leden, samen er iets moois van maken. Op weg naar 75 jaar NGV en 50 jaar afdeling Amersfoort en omstreken. De redactie wenst u veel leesplezier en succes met uw genealogische activiteiten.

Arie van Herk, hoofdredacteur

Colofon

AMERSFOORT EN OMSTREKEN verschijnt in januari, april en september. De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de ondertekende stukken. Bij overname van gegevens uit deze uitgave wordt men verzocht de bron te vermelden.

Kopij voor het volgende nummer gaarne vóór 1 april 2017 inleveren

Voor nadere instructies zie <http://amersfoorteo.ngv.nl> onder menu Afd. blad.

AMERSFOORT EN OMSTREKEN wordt gratis aan de leden van de afdeling toegezonden. Anderen kunnen zich abonneren door betaling van € 7,- per jaar te storten op rekening NL85 INGB 0002 6663 78 ten name van Penningmeester NGV afdeling Amersfoort en omstreken onder vermelding van 'abonnement periodiek'.

Opmaak: L^AT_EX – Druk: Trepico, Nijkerk

Lezingen & Activiteiten

Genealogische activiteiten in de regio

Een overzicht van de bijeenkomsten voor de komende periode. Alle bijeenkomsten van onze NGV-afdeling en van de HCC! werkgroep Amersfoort vinden – tenzij anders vermeld – plaats in

het Kerkelijk Centrum De Brug, Schuilenburgerweg 2, 3816 TB in Amersfoort

Onze middagbijeenkomsten beginnen om 14.00 uur en de avondbijeenkomsten beginnen steeds om 20.00 uur. De zaal is 's middags open vanaf 13.30 uur en 's avonds vanaf 19.30 uur zodat u in de gelegenheid bent om met de leden van het bestuur of de andere aanwezigen van gedachten te wisselen onder het genot van een kopje koffie of thee. De consumpties zijn voor eigen rekening. In de hal kunt u zelf de consumpties bestellen. De PR-medewerkers van onze afdeling verzorgen een informatietafel. Al onze bijeenkomsten zijn voor iedereen, leden van de NGV en belangstellenden, vrij toegankelijk.

De activiteiten van de Oudheidkundige Vereniging Flehite (OVF) en de HCC!genealogie in onze regio zijn afzonderlijk vermeld. Omdat sommige activiteiten van de OVF en de HCC! pas in een laat stadium nader ingevuld kunnen worden, verdient het ook aanbeveling om daarvoor regelmatig hun websites te raadplegen:

- <http://www.historisch-amersfoort.nl>
- <http://amersfoort.hcc-utrecht.nl>

De activiteiten van HCC!genealogie zijn voor NGV-leden gratis toegankelijk. De OVF kan aan niet-leden een toegangsprijs vragen. Wij adviseren u in die gevallen altijd duidelijk te kennen te geven dat u komt als lid van de NGV!

Datum	Donderdag 19 januari 2017	De Brug – NGV
Tijd	van 20.00 tot 22.00 uur	
Plaats	Kerkelijk Centrum De Brug	
Onderwerp	FamilySearch	
Inleider	Mw. Greta Devliegheer	

De website FamilySearch.org, gesubsidieerd door de Afdeling Familiegesciedenis van de *Mormoonse* kerk, biedt heel veel mogelijkheden voor mensen die hun voorouders opzoeken of een stamboom willen samenstellen. Ik werk al jaren voor FamilySearch en de laatste jaren beman ik de helpdesk voor Nederland en Vlaanderen. De FamilySearch-website geeft mogelijkheden tot onderzoek, heeft een stamboom, een mogelijkheid om foto's e.d. bij de voorouders te voegen en veel meer. De mogelijkheden om te werken via computer, laptop, telefoon enz. en de mogelijkheden voor Mac, Windows, Apple en welke besturingssystemen het beste resultaat geven. Tijdens mijn presentatie zal ik u de vele mogelijkheden presenteren en kunt u vragen stellen over deze website.

Datum	Donderdag 16 februari 2017	De Brug – NGV
Tijd	van 20.00 tot 22.00 uur	
Plaats	Kerkelijk Centrum De Brug	
Onderwerp	Genealogie en Internet	
Inleider	de heer Fred Janssen	

Het doel van de lezing *Genealogie en Internet* is om informatie te vinden op plaatsen waar u die in eerste instantie niet zou zoeken. In het eerste deel van de lezing gaat het daarbij over het zoeken naar kennis op Facebook, waar eenvoudig een beroep gedaan kan worden op de kennis van duizenden collega-amateurgenealogen. Ik neem de aanwezigen mee door een aantal Facebookgroepen en laat zien hoe u een lidmaatschap kunt aanvragen en zelf berichten kunt plaatsen. Uiteraard kijken we hoe de ontvangen reacties gebruikt kunnen worden voor het eigen onderzoek. In het tweede deel van de lezing besteed ik aandacht aan het vinden van informatie op FamilySearch. En dan niet de gewone scans die u nu veelal gebruikt met behulp van zoekakten.nl, maar echte informatie, vooral van buiten Nederland. Ik laat u zien hoe je een GEDCOM kunt uploaden, hoe die gematcht wordt aan de Family Tree en hoe er dan gezocht kan worden naar informatie.

Datum	Donderdag 16 maart 2017	De Brug – NGV
Tijd	van 20.00 tot 22.00 uur	
Plaats	Kerkelijk Centrum De Brug	
Onderwerp	Zouaven	
Inleider	de heer Maarten Schapendonk	

In de tijd van Napoleon was het grote Italiaanse schiereiland een eenheid. Nadat Napoleon verslagen was heeft het Congres van Wenen de oude situatie weer hersteld: Italië was weer een lappendeken van staten en staatjes. Toch was dit niet voor iedereen vanzelfsprekend. Er ontstond een streven naar een Italiaanse eenheidsstaat. De politieke kant van het verhaal werd grotendeels geschreven door Benso di Cavour, eerste minister van het koninkrijk Piemonte, of Sardinië. De koning daarvan, Victor Emmanuel II, had daar wel oren naar. Een van de staten in Italië was de Kerkelijke Staat. De Paus, Pius IX, wilde op geen enkele manier meedoen. Hij wilde het grondgebied van de kerk verdedigen. Daarover sprak hij zijn politieke vrienden aan en kreeg dan ook wel wat hulp van die kant, met name van Frankrijk. Daarnaast deed hij een beroep op katholieke jongemannen. Een oproep die de wereld rondging en van heinde en verre gehoord en opgevolgd werd. In het bijzonder werd deze oproep in Nederland beantwoord: 3180 jonge mannen gingen naar de Kerkelijke Staat. Hun strijd die begon rond 1860 heeft geduurd tot 1870, dan valt het doek over de Kerkelijke Staat en resten de Paus nog slechts enkele hectaren in Rome: het Vaticaan. Tijdens de lezing gaat het over het tot stand komen van de Kerkelijke Staat, het belang ervan; het gaat over Nederland, wat was de voedingsbodem dat er vanuit ons land zovelen vertrokken; wat gebeurde er in Rome; hoe is het na 1870 verder gegaan.

Datum	Donderdag 6 april 2017	De Brug – NGV
Tijd	van 20.00 tot 22.00 uur	
Plaats	Kerkelijk Centrum De Brug	
Onderwerp	Haar familie, een rechte vrouwelijke lijn	
Inleider	Mw. prof. dr. Annelies van Bronswijk	

Nadere informatie zie website en nieuwsbrief.

Datum **Vrijdag 21 april 2017**
Tijd **Aanvang 14.00 uur**
Plaats **Kasteel Amerongen**
Onderwerp **Rondleiding**

Wij nodigen u uit voor een privé rondleiding in het Kasteel Amerongen. De kosten zijn € 12,00 of gratis met een museumjaarkaart.

Men komt op eigen gelegenheid en er is een parkeerterrein tegenover het kasteel. Er kunnen ongeveer 15 personen deelnemen aan deze rondleiding. Aanmelden vóór 14 april 2017 bij marcelvandekrol@hetnet.nl

Datum **Donderdag 18 mei 2017**
Tijd **van 20.00 tot 22.00 uur**
Plaats **Kerkelijk Centrum De Brug**
Onderwerp **Onderzoek in Belgische archieven**
Inleider **de heer Herman Jorens**

De Brug – NGV

Brussel was toen nog een bruisende stad — Brussel was toen oh la la en olijk — Heren met strohoeden, zware knevels — Dames met sleepjurk en kant parasol (uit album van Liesbeth List).

Maar wat als je voorouders of familie zich in de Belgische archieven bevinden? Hoe zijn ze toegankelijk? Wat is er online te vinden? Hebben ze daar ook DTB-boeken? Waar zijn de archieven enz? Deze zaken komen zeker aan bod in de lezing van Herman Jorens op donderdagavond 18 mei 2017.

Agenda van de bijeenkomsten van:

HCC!genealogie, werkgroep Amersfoort – Elke derde maandag van de maand in het Kerkelijk Centrum De Brug, Schuilenburgerweg 2, 3816 TB in Amersfoort. Openingstijden: van 19.30 tot 22.30 uur.

HCC!genealogie, werkgroep Veenendaal – Elke vierde maandag van de maand in de Christelijke Scholengemeenschap, Sportlaan 11-13, 3905 AD in Veenendaal. Aanvang: 20.00 uur.

Hier kunt u terecht voor al uw computervragen, ook niet-genealogische. Voor meer informatie verwijzen wij u naar de HCC-website <http://amersfoort.hcc-utrecht.nl>.

Van uw voorzitter

door Willem van Maren

Op 26 november 2016 werd de Algemene Vergadering van de NGV gehouden. In een rap tempo zijn veel besluiten genomen. Het belangrijkste was om het Verenigingscentrum in Weesp te verkopen. Hiervoor in de plaats wordt een deel van het voormalige Muntgebouw in Utrecht gehuurd. Het gebouw in Weesp is te klein ge-

worden en voldoet ook niet meer aan de huidige veiligheidseisen. Aanpassing zou een kostbare zaak zijn en het gebouw dreigt een bodemloze put voor de financiën van de vereniging te worden. Evenals in de archiefinstellingen is het aantal gewone bezoekers de laatste jaren erg klein geworden. In de wereld van de archieven heeft een ver-

schuiving plaatsgevonden van gewoon bezoek naar digitaal bezoek. Bij vrijwel alle archieven kunnen de inventarissen via internet geraadpleegd worden. Veel belangrijke delen van de archieven zijn ook al digitaal te raadplegen. In het Verenigingscentrum is de laatste jaren al veel werk verzet maar er moet ook nog veel gebeuren. Enkele collecties hebben zelfs nog geen goede inventaris. De inhaalslag zal nog veel tijd en geld kosten. Het is onbekend hoeveel digitale bezoekers het Verenigingscentrum heeft en waar de meeste belangstelling naar uitgaat. Ik heb in de Algemene Vergadering gevraagd of deze cijfers in het komende jaarverslag kunnen worden opgenomen. Dit is door het hoofdbestuur toegezegd. Daarmee zou de beslissing over de komende investeringen nog beter onderbouwd kunnen worden.

Wanneer u dit leest hebben we als afdeling van de NGV zojuist ons negende lus-

trum gevierd. Het stamboomonderzoek is in die 45 jaren enorm van karakter veranderd. Vroeger waren veel onderzoekers dikwijls al tevreden als zij een reeks voorouders hadden gevonden. Zo'n rij namen vond men al voldoende. Tegenwoordig gaat het ons veel meer om de verhalen die over ons voorgeslacht verteld kunnen worden. Wie waren zij, wat deden ze, wat kunnen we over hun daden en gedachten nog terugvinden? De schoenendozen met papiertjes en fiches zijn verdwenen, iedereen werkt nu met een computer. DNA-onderzoek kan onvermoede verwantschappen in beeld brengen of veronderstelde familierelaties juist ontkennen. De genealogische wereld is op dit ogenblik volop in beweging. Veel zoekwerk is veel gemakkelijker en sneller gedaan dan voorheen. We gaan interessante tijden tegemoet. Ik wens u ook voor de komende 45 jaar veel succes bij uw speurtocht naar het doen en laten van uw voorouders.

Jubileumbijeenkomst 45 jaar NGV afd. Amersfoort e.o.

Thijs van Veen

Om 14.00 uur opende voorzitter Willem van Maren deze bijeenkomst. Een speciaal woord van welkom aan onze spreekster van vanmiddag mevr. Marijke Hilhorst.

Willem van Maren

In zijn voorwoord ging Willem niet in op de geschiedenis van onze afdeling die morgen, zondag 18 december 2016, 45 jaar bestaat. Hij besteedde aandacht aan de veranderingen in de genealogiebeoefening in de loop der jaren. Toen hij als jong knaapje in de vijftiger jaren het Rijksarchief in Arnhem binnenkwam, zat daar een klein aantal mannen, of liever gezegd: heren. Het was er heel rustig. In de tachtiger jaren werd het drukker en soms zelfs stampvol. In de periode daarna is het bezoekersaantal steeds afgenomen. Vorige maand kwam hij nog eens in Arnhem: er waren drie bezoekers. Tegenwoordig beoefent iedereen genealogie met de pc en vindt men veel gegevens op internet. Vroeger ging het veelal alleen om namen en bijbehorende data, tegenwoordig is men geïnteresseerd in de namen en in de fa-

Impressie van de zaal. Foto's bij deze bijdrage: Arie van Herk.

miliegesciedenis. Naar verluidt is het zelfs zo dat er een streven is de naam van de Nederlandse Genealogische Vereniging te wijzigen in Nederlandse Vereniging voor Familiegesciedenis. De geschiedenis begint te leven. In dit kader hanteert de voorzitter het begrip tijdwee, het terugverlangen naar vroeger. Hiermee slaat hij een brug naar onze spreekster van vanmiddag, Marijke Hilhorst.

Hoe schrijf je een familiegeschiedenis?

Lezing door mevr. Marijke Hilhorst op zaterdagmiddag 17 december 2016. Thijs van Veen doet verslag.

Spreekster begint met te zeggen dat ze zeer vereerd is met de uitnodiging voor onze jubileumbijeenkomst. Eerder heeft ze voor onze afdeling een lezing gehouden op dinsdagavond 15 maart 2011.

Op de tafel voor haar ligt een grote merklap, een borduurwerk met kruissteken. Barbara Hilhorst 1861 staat erop. Dit wil niet zeggen dat Barbara in 1861 is geboren. 1861 is het jaar dat deze merklap gemaakt is. We zien ook een dorpsgezicht, een kerkje en diverse initialen en jaartallen van Barbara's ouders en voorouders. Zo'n merklap werd gemaakt als proeve van kundigheid. Ook de initialen van de handwerklerares zijn vermeld. De maakster is Bartje Hilhorst, geboren op 26 juli 1848 in Eemnes en overleden op 30 november 1926 in Eemnes, dochter van Jan Hilhorst en Barbara Otten. Deze Bartje is een zus van Marijke's overgrootvader. De spreekster heeft deze merklap gekregen van een achternicht en heeft deze merklap meegenomen voor deze lezing om aan te tonen dat er uit heel onverwachte hoek sporen van familiegeschiedenis kunnen opduiken.

In 1999 heeft de spreekster haar familiegeschiedenis gepubliceerd: De vader, de moeder & de tijd. De directe aanleiding voor jaargang 26

het schrijven van deze familiegeschiedenis was de beginnende dementie van haar moeder, in het boek steeds aangeduid met de moeder. Haar moeder (geboren in 1925) zou op termijn steeds meer geheugen verliezen. Marijke deed een onderzoek naar haar leven en hield interviews met haar broers en zusters. De moeder is geboren in Lith, bij Oss (Brabant), en ging als jong meisje werken in het ziekenhuis in Laren, samen met een jonger zusje. De vader (geboren in 1917) was slagersknecht in Eemnes, kwam met een liesbreuk in het ziekenhuis in Laren te liggen en ging later werken in dat ziekenhuis. In 1946 of 1947 werden ze verliefd op elkaar, kregen een relatie, trouwden in 1948 en gingen wonen in een woning naast het ziekenhuis. Toen de moeder zestig was begonnen de eerste tekenen van dementie. Op 67-jarige leeftijd is ze overleden aan Alzheimer. Het jongere zusje heeft bij hen ingewoond en is ongehuwd gebleven.

De vader vertoonde daarna ook tekenen van dementie, maar van een andere vorm, namelijk vasculaire dementie.

Alle hoofdstukken in het boek zijn losse puzzelstukjes die tezamen een tijdsbeeld geven. De doelstelling van de schrijfster was het creëren van een universele waarde in plaats van alleen een beschrijving van haar ouders.

De moeder verhuisde van Lith (bij Oss) naar Laren. Dat is te vergelijken met een emigratie in het huidige tijdsgewricht. Zij gingen één keer per jaar naar Oss (haar ouders zijn later verhuisd van Lith naar Oss), de vader huurde dan een auto. Een voordeel van deze verhuizing was wel dat er veel brieven zijn geschreven en bewaard gebleven. Het jongere zusje had ze verscheurd en

wilde alles weggooien, maar de spreekster heeft van alle snippers nog vele brieven kunnen restaureren.

Marijke was na een broer en een zus het derde kind in het gezin van acht kinderen. Jongere broer Peter is op 33-jarige leeftijd overleden. Een voorbeeld van de gevolgen van de afstand tussen Laren en Oss: toen er weer een kleinkind geboren werd stuurden de grootouders uit Oss een kaart en later met een bode, als kraamcadeau, een flanel-len lap. Zij kwamen niet op kraambezoek bij hun kleinkind, de afstand was bezwaarlijk.

Marijke ging wel eens op de fiets uit logeren bij haar grootouders en ooms en tantes in Oss en omgeving, een afstand van honderd kilometer enkele reis.

Later had de vader een auto en gingen ze soms op een avond op en neer naar Oss om te rikken (een kaartspel). Op deze manier kun je schrijven over het algemene thema mobiliteit.

Andere thema's zijn religie, ontzuiling, emancipatie, welvaart en industrialisatie.

De vader was, zoals toen gebruikelijk, behoorlijk autoritair. Zijn wil was wet. Eind jaren 60 zie je in de maatschappij steeds meer verzet tegen autoriteit en tegen het wettelijke gezag. Zowel op de universiteiten als in de gezinnen. In het ouderlijke gezin van Marijke werden de ouders met u aangesproken.

De vader was als goed katholiek lid van de KVP en later van het CDA. De moeder ging naar de katholieke gymnastiek en deed boodschappen bij de katholieke middenstanders. Rond 1970 was een nieuw fenomeen dat ook kinderen uit de arbeidersklasse gingen studeren, Marijke is hiervan een voorbeeld. De overheid verstrekke hiervoor studiebeurzen. De vader was 25 jaar lang voor de KVP en later voor het CDA gemeenteraadslid van de gemeente Laren. Hij nam dit zeer serieus en streefde naar continuïteit. Dit wijkt dus enorm af van de

huidige tijd waarin het lijkt dat het hoppen van de ene naar de andere werkgever beter is voor je CV dan levenslang bij dezelfde werkgever.

Het gebruik van de computer, het kijken naar de tv, vaak niet bij elkaar in één kamer, zorgen ervoor dat de gezinsleden tegenwoordig minder gezamenlijk doen of beleven. In gebroken gezinnen hebben de gezinsleden geen gezamenlijk verleden en soms is er een taboe om over dit verleden te praten. Het wordt ook moeilijk, lastig en gecompliceerd in geval van vier ouders wat tegenwoordig ook kan voorkomen, bijvoorbeeld twee moeders en twee vaders.

De opa's van Marijke waren boer. Dat wil zeggen beiden een klein boertje. Ze hadden kippen en een varken en een moestuin. Ze waren zelfvoorzienend. Werkende thuiswonende kinderen leverden hun inkomsten in bij hun ouders. Als deze kinderen gingen trouwen, was dat vaak ook een flinke financiële aderlating voor het gezin. Soms zelfs zodanig dat de vader een betaalde werkkring moest zoeken.

Het is leuk om te schrijven over de maatschappelijke veranderingen. En om de gewoonten te plaatsen in de tijd waarin ze voorkwamen.

Een mogelijk thema is het eten. Vroeger was het alle dagen aardappelen, groenten en vlees. En opeens was er macaroni. Dat was voor velen wel even wennen. Over het eten is veel informatie te vinden op internet. Dit geldt ook voor kleding. Internet is een prima bron, niet alles is betrouwbaar, maar internet biedt wel veel informatie.

Andere hulpbronnen bij het schrijven van een familiegeschiedenis, en dan met name als er geen levende personen meer geraadpleegd kunnen worden, zijn de historische kringen. Daar is vaak veel informatie te vinden over de lokale geschiedenis en over de buurt. Wij leven nu in een tijd waarin we meteen uitgebreid geïnformeerd worden

over bijvoorbeeld een gebeurtenis in Zimbabwe, maar we zien ook dat de belangstelling voor de lokale geschiedenis toeneemt.

Voorzitter Willem van Maren bedankt hierna de spreekster voor de geanimeerde en

informatieve lezing, onder applaus van alle aanwezigen. Hierna wordt met een hapje en een drankje gevierd dat de afdeling Amersfoort en omstreken 45 jaar bestaat.

Beknopt verslag van de afdelingsledenvergadering van 17 november 2016

Arie van Herk

De voorzitter heet iedereen hartelijk welkom waarna de agenda ongewijzigd wordt gevolgd. Er zijn 13 leden (incl. bestuur) aanwezig. Er is een bericht van verhindering ontvangen van mw. Schuitemaker, en de heren Van Kleinwee, Landman en Van Zuylen. Als ingekomen stuk wordt vermeld: de stukken t.b.v. de Algemene Vergadering van 26 november a.s.

Achtereenvolgens worden vastgesteld: het verslag van de ALV van 12 april jl., het jaarplan 2017 en de raming van baten en lasten voor 2017.

Bestuurslid Peter van Zuylen is in april 2016 afgetreden. Marcel van de Krol heeft vanaf dat moment de functie van coördinator lezingen overgenomen. Met het voorstel van het bestuur om Marcel van de Krol te benoemen als bestuurslid stemt de vergadering in.

De voorzitter geeft een toelichting op de stukken voor de AV van 26 november a.s.

Het hoofdbestuur stelt enkele praktische wijzigingen voor in het vastgestelde huishoudelijk reglement.

Het beleidsplan 2017–2020, het werkplan 2017 en de begroting 2017 geven inzicht in de voorgenomen activiteiten. De afgevaardigde krijgt mandaat om met deze voorstellen in te stemmen.

De huisvesting van de NGV in Weesp is een grote financiële last voor de vereniging. De commissie Huisvesting heeft een gedegen rapportage opgesteld waarin wordt ge-

adviseerd het gebouw te verkopen en ruimte te gaan huren in een gedeelte van het Muntgebouw in Utrecht. Op een vraag of de huur opgebracht moet worden uit het eigen vermogen of uit de inkomsten van contributie geeft de voorzitter aan dat het laatste van toepassing is. Het voorstel omvat nu om een huurovereenkomst af te laten sluiten van vijf jaar. Verder wordt er extra energie gestopt in de activiteiten om collecties te digitaliseren. Wellicht is er na vijf jaar minder oppervlakte nodig. De afgevaardigde krijgt mandaat om in te stemmen met de voorgenomen verkoop van het Verenigingscentrum en door het hoofdbestuur een huurovereenkomst af te laten sluiten.

De voorzitter vraagt de aanwezigen om een reactie op de vormgeving van Gens Nostra. Deze ervaart men als neutraal. De inhoud ervaart men als interessant en afwisselend.

De informatie over de voorgestelde contributiedifferentiatie wordt positief ontvangen. Een contributie voor een basislidmaatschap met keuzen voor gedrukte of digitale uitvoering van publicaties krijgt draagvlak om verder uit te werken. De afgevaardigde krijgt mandaat om in te stemmen met deze ontwikkeling.

De voorzitter bedankt de aanwezigen voor de afgegeven mandaten om geagendeerde onderwerpen in die lijn te steunen.

De voorzitter sluit de vergadering onder dankzegging voor ieders inbreng.

Beknopt verslag Algemene Vergadering NGV d.d. 26 november 2016

Arie van Herk

De voorzitter heet iedereen welkom op deze Algemene Vergadering (AV). Van alle afdelingen is een afgevaardigde aanwezig.

Dhr. Poortvliet geeft inzicht in de stand van zaken in de afdeling Den Helder e.o.

Voorzitter Toon van Gestel zet de vergadering voort met een verhaal over Familiekunde, *Voor wie straks vertrekt: Eigen familie eerst!* Hij geeft een inkijk in zijn eigen familie, de relatie tussen personen en sluit af met het gegeven dat *Een stamboom in elk gezin* aansluit bij de visie van de NGV, in ieder huis een stamboom.

De notulen van de Algemene Vergadering van 23 april jl. worden zonder wijzigingen vastgesteld. Het hoofdbestuur heeft naar aanleiding van diverse opmerkingen over het huishoudelijk reglement een wijzigingsvoorstel opgesteld. Dit wordt overgenomen, waarmee een geactualiseerd HR is vastgesteld.

Over het *Beleidsplan 2017–2020* en het *Werkplan 2017* merkt de vergadering op dat het taalgebruik als archaisch wordt ervaren en daardoor een formele indruk oproept. De voorgenomen activiteiten worden als realistisch ervaren. De vergadering stelt beide plannen vast en wenst het HB succes bij de uitvoering ervan.

De voorliggende begroting 2017 wordt vastgesteld, alsmede het voorstel van het HB om de hoogte van de contributie en bijdragen ongewijzigd te laten.

De heer Taalman, voorzitter van de commissie huisvesting, geeft namens het HB een korte toelichting op een aantal ontwikkelingen die in de laatste weken hebben plaatsgevonden. Voor het verenigingscentrum in Weesp lopen de komende jaren de exploitatiekosten op naar een niet verantwoord uit-

gavenniveau. De huur van een onderkomen in het Muntgebouw in Utrecht komt lager uit dan de exploitatiekosten van het gebouw in Weesp. Er is sprake van een huurperiode voor de komende vijf jaar met een optie voor een verlenging met vijf jaar. De vergadering stemt in met de verkoop van het gebouw in Weesp en met het aangaan van een huurovereenkomst van een deel van de verdieping in het Muntgebouw te Utrecht.

De werkgroep contributiesysteem heeft een aantal modellen uitgewerkt om aan de wensen van leden om gedifferentieerd producten af te nemen in de toekomst invulling te geven. Uitgangspunt is een basislidmaatschap waarnaast leden eigen keuzen kunnen toevoegen. Dit betreft digitale of gedrukte uitvoering van bladen. Er wordt nadrukkelijk aandacht gevraagd voor de mogelijke verhoging van kosten bij een kleinere oplage van gedrukte bladen. Veel vooral oudere leden ervaren gedrukte bladen als bindingsmiddel met de vereniging. Een degelijke administratie is een vereiste om deze verandering beheersbaar te houden. De vergadering stemt in met de rapportage en geeft het HB opdracht de verdere uitwerking ter hand te nemen.

De meerjarenraming voor 2018, 2019 en 2020 geeft een globaal inzicht in de financiële situatie van de vereniging voor die jaren en wordt voor kennisgeving aangenomen.

De website van de NGV is aan vernieuwing toe. Het huidige beheer van de inhoud vraagt om specifieke kennis van de webmasters. Na een gedegen voorbereidingstraject heeft het hoofdbestuur gekozen voor een website gebaseerd op WordPress. Het beheer ervan is eenvoudiger en de web-

masters kunnen berichten plaatsen via een vorm die lijkt op werken met Word als tekstverwerker. Afgelopen maanden heeft het IT-team, onder leiding van een externe projectleider, gewerkt aan een *Proof of Concept* (PoC). De aanwezigen krijgen een demonstratie van de huidige resultaten die binnen

de PoC zijn gerealiseerd en getest. Via een plan van aanpak zal er verder gewerkt worden om in de loop van 2017 de volledige website operationeel te hebben.

De voorzitter bedankt iedere aanwezige voor haar of zijn inbreng en betrokkenheid en wenst iedereen een goede thuisreis.

De Amersfoortse schilders Toon Tieland en Johan Traarbach

Lezing door de heer Wichard Maassen op donderdag 6 oktober 2016. Marcel van de Krol doet verslag.

In 2009 begon journalist Wichard Maassen, met een passie voor kunstgeschiedenis, een onderzoek naar de schilder Toon Tieland. Nadat hij dit in 2013 had voltooid en er een biografie over verscheen is hij begonnen met het leven en werk van de schilder Johan Traarbach te onderzoeken. Onlangs verscheen ook over hem een biografie.

De twee schilders waren hun leven lang vrienden van elkaar en echte tegenpolen zowel in hun karakter als hun schilderskunst. Johan was meer introvert en melancholiek. Toon daartegen juist extrovert en over het algemeen heel vrolijk, ook in zijn werk. De lezing ging dan ook over hun levensloop, de overeenkomsten tussen hen, maar vooral ook de verschillen: in karakter en schilderwijze.

Toon schilderde dan ook met strakke lijnen en primaire kleuren, Johan daarentegen schilderde meer met wat sombere kleuren.

Ze hadden dezelfde inspiratiebron: de Vlaamse expressionisten uit de school van Sint-Martens-Latem, met Gustave De Smet en Constant Permeke als belangrijkste representanten. Deze stroming was actief in de eerste helft van de vorige eeuw. Toon schilderde in een persoonlijke stijl die naïef expressionistisch wordt genoemd.

Beiden hebben de kunstenaarsvereniging *De Ploegh* mede opgericht, om een soort tegenwerking te zijn van de bestaande

kunstverenigingen. Omdat er al in Groningen een kunstenaarsvereniging met de naam *De Ploeg* was hebben zij een h achter de naam gezet.

Toon heeft van zichzelf geen zelfportret geschilderd maar Johan wel. Hij schilderde zichzelf met zijn hond, een Mechelse herder.

Toon was enigst kind en trouwde Coby Polman die hij had leren kennen op de kermis. Zijn vader kwam uit wijk C in Utrecht. Hij (zijn vader) werkte bij het spoor en de familie is daarom verhuisd naar Amersfoort waar hij ging werken op de wagenwerkplaats. In Amersfoort is Toon geboren op 2-5-1919 en aldaar ook overleden op 30-8-2006.

Toon was remonstrant en is later katholiek geworden. Van de meer dan duitzend werken die Tieland schilderde is maar een deel in Amersfoort gelokaliseerd. Zijn stadsgezichten *Het sluisje in Amersfoort* of *De Beestenmarkt in Amersfoort* zijn overbekend. Tieland heeft meer werken in Vlaanderen geschilderd dan in Amersfoort. In Vlaanderen raakte hij verknocht aan het landschap, mede door zijn vriendschap met de Vlaamse schrijver en tekenaar Felix Timmermans.

Johan heeft behalve schilderijen (circa 400) ook cartoons, muurschilderingen en letters voor op de etalage van winkels geschilderd. Hij heeft ook de namen van de re-

Johan Traarbach en Toon Tieland, geschilderd door Hennie Schrijver.

gentenlijst van de *Armen de Poth* geschilderd.

Toon was lid van de VVD en lijstduwer terwijl Johan juist een aanhanger van het socialisme was en vond dat zijn schilderijen voor iedereen te koop moesten zijn. Een anekdote is dat Toon tegen Johan zei dat hij ook lid van de VVD moest worden, waarop Johan zei dat hij nog genoeg rood op zijn palet had.

Johan, geboren in Dordrecht op 15-2-1920 en overleden in Amersfoort op 19-12-2006, was de helft van een tweeling en hij trouwde Martje Hiemstra. Zijn vader werkte ook bij het spoor en is daarom ook verhuisd naar Amersfoort. De familie Traarbach komt oorspronkelijk uit het Duitse plaatsje Traarbach, vandaar deze naam. In dit gebied waren een hoop arbeiders die in Nederland werk zochten, onder wie Johans voorvader Philip. Johan schilderde vooral landschappen, havengezichten, dieren en mensen. Johan was tot in de jaren 50

huisschilder. Toon had hetzelfde werk, maar stopte daar al mee vlak voor de oorlog. Later werd hij muziktekenaar.

Toon en Johan leerden elkaar kennen op de ambachtsschool op de Leusderweg in Amersfoort en waren vanaf die tijd vrienden voor de rest van hun leven. Toon was ook muziknotentekenaar en noemde zich notenspecialist, Johan tekende ook noten, maar veel minder.

Vanaf ongeveer 1990 gingen de twee schilders steeds abstracter schilderen. Van Johan werd verteld dat hij misschien een beetje helderziend was. Naar aanleiding van een droom, vlak voordat twee vliegtuigen zich in de Twin Towers boorden, maakte hij een abstract schilderij dat een omvallend gebouw moest voorstellen.

Toon en zijn vrouw Coby kregen 5 kinderen terwijl Johan geen kinderen had. Dat gaf wel eens wrijving, met name bij Johans echtgenote Martje.

Familiegeschiedenis familie Hovestad

Lezing door de heer Piet Hovestad op donderdag 17 november 2016. Marcel van de Krol doet verslag.

Waar komt de familie Hovestad vandaan? Dit is de grote vraag. Om te beginnen komen nu drie schrijfwijzen voor, namelijk Hovestad, Hoovestad en Hovestadt.

In 1993 ontmoette de spreker een zekere Jan Elsenaar die de hele stamboom van de familie Hovestad uitgezocht bleek te hebben en een boek heeft uitgegeven, getiteld *Een Werkendamse familie zwermt uit over Nederland*.

Ook heeft de spreker ontdekt dat de familie vermoedelijk uit Duitsland afkomstig is en wel uit het plaatsje Hovestadt, gemeente Lippethal, in Nordrheinland-Westfalen. Omstreeks 1152 wordt het slot Hovestadt gebouwd voor de familie Hovestadt.

Hoe kwam de familie in Nederland terecht? Honderden Rijnvlottransporten met hout gingen vanuit het Lippe-gebied naar Dordrecht. 75% van deze mensen bleven in Nederland achter omdat men anders lopend terug moest.

Ook in het archief van Antwerpen komt

een Hovestad voor maar deze heette ook van Emden (Duits). Of deze uit het plaatsje Hovestadt in Duitsland komt dient nog onderzocht te worden. Omstreeks 1677 komt de eerste Hovestad in Werkendam voor die getrouwd is met Grietje Cornelis Cloots. Deze Hovestad is de stamvader van alle Hovestad(t)'en die in Nederland voorkomen.

Een lijst van de aantallen bewoners:

	jaar	jaar
	1947	2007
Hoovestad	11	41
Hovestad	403	579
Hovestadt	153	268

In 1771 wordt Jan Hovestad, geboren 20-7-1721, die zalmvisser van beroep was, gevraagd om zalmvisser te worden in Wageningen. Alle mensen met de naam Hovestad die van oorsprong uit Wageningen, Rhenen en uit Twente komen stammen van hem af. Tijs Hovestadt, geboren op 22-4-1851, trouwt op 31 mei 1873 in Middelharnis met Lena Witvliet en is de stamvader van alle Hovestadt'en die uit Zeeland komen.

Het skelet van onze voorouders

Lezing door de heer Timo d'Hollosy, stadsarcheoloog bij de gemeente Amersfoort, op donderdag 1 december 2016. Jelle Kaastra doet verslag.

De archeologische dienst bestaat uit een team van 8 medewerkers en 15 vrijwilligers. Deze dienst heeft vooral te maken met anonieme skeletten, mensen waarvan de naam onbekend is. Vorig jaar vonden twee schooljongens botten in de zandbak van de St. Jorisschool. De politie werd ingeschakeld maar de botten bleken een eeuw oud te zijn.

Vermoedelijk is men vanaf ongeveer 1400 gaan begraven in Amersfoort. Amersfoort was toen natuurlijk veel kleiner en men

moet dus denken aan binnen de stadsmuren.

Als je gaat terugrekenen zijn er in Amersfoort ooit 150.000 mensen begraven. Er zijn 19 begraafplaatsen bekend in Amersfoort. In 1811 zijn bijvoorbeeld op het OLV-kerkhof al 108 mensen begraven. Op dat kerkhof vond de spreker 30 jaar geleden zijn eerste bot, een onderkaak. De kerk is in 1777 door een ongeluk ontploft maar men bleef er nog 65 jaar daarna begraven.

Het opgraven van skeletten is erg lastig,

vooral als er veel bij elkaar of op elkaar liggen. Vaak lukt het opgraven van één skelet in één dag. Men wil ook graag de ligging vaststellen. Er worden zelden kledingresten aangetroffen maar wel de spelden waarmee het doodskleed werd vastgemaakt. De aanwezigheid van kisten kan nog worden vastgesteld door de rijen spijkers in de grond. Meestal ligt het hoofd in het westen en kijkt men naar het oosten, maar in sommige kerken week men van de richting af. Elk skelet is weer anders. De rijkste mensen lagen dicht bij het altaar, de armsten werden buiten de kerk begraven. Criminelen en overspeligen werden aan de donkere noordzijde begraven. Ongedoopten werden buiten het kerkhof begraven.

Aan de schedel kun je al zien of het om een man of vrouw gaat. De mannen hebben een grovere schedel. Om het geslacht te bepalen gebruikt men 14 kenmerken van de schedel. Ook het bekken is heel verschillend: dat van vrouwen is veel ronder. De leeftijd kan op diverse manieren worden vastgesteld: Welke botten zijn vastgegroeid, de slijtage van het gebit, vergroeiën van de schedelnaden. Uit de botten kun je ook gezondheidsaspecten halen: bijvoorbeeld geheelde botbreuken.

Een bijzonder geval waren twee zeer korte volwassen dijbenen. Röntgenfoto's lieten zien dat het door ondervoeding tijdens

een hongersnood is gekomen. Althans dat dacht men. Maar het bleek rachitis te zijn, analoog aan in Engeland gevonden skeletten.

Bij het raadhuis vond men 250 skeletten op de plek waar nu een parkeergarage is gekomen. Die zijn door 10 studenten onderzocht maar helaas niet allemaal op dezelfde manier. Daarom wordt het nu overgedaan door één persoon.

In één bijzonder geval werd een kind schijnbaar samen met de moeder in één kist begraven. DNA-onderzoek wees echter uit dat ze niet verwant waren.

Een andere interessante invalshoek vormen strontium-isotopen. De verhouding tussen de isotopen in een lichaam geeft aan uit welke geografische omgeving de persoon vandaan komt. Eén van de opgegraven monniken bij het stadhuis (uit de voormalige kloostergang) was 1,86 meter lang en erg mannelijk. De strontium-methode gaf aan dat het om een Schot ging. Dat klopte goed met historische gegevens. De monniken van het voormalige observantenklooster bedreven veel zendingswerk in Schotland.

Bij de Rochuskapel werden 40 pestslachtoffers opgegraven. Bij één skelet werd een metalen hoofdkaphouder gevonden, dat in 1640 in de mode was, waardoor het skelet gedateerd kon worden.

Stel je voor

Mijn naam is **Otto van Willigenburg**. Ik ben geboren op 30 september 1938 in Den Helder. Ik ben directeur Middelbaar Beroepsonderwijs (ROC De Amerlanden, thans ROC Midden Nederland) geweest.

Op genealogiegebied ben ik geen beginnende. Ik ben in 1971 begonnen en na mijn pensionering (1 januari 2000) fanatieker met genealogie geworden. Ik heb toen mijn eerste stamboomboek geschreven: *Ze kwamen*

en ze gingen... Kern van dit boek is het leven van mijn vader bij de Koninklijke Marine (Munterij op de Zeven Provinciën en Slag op de Javazee). Thans ben ik aan mijn tweede boek bezig: *Boeren, Burgers en Bovenmeesters...*

De volgende namen onderzoek ik:

1^e Geslacht Van Willigenburg. Genoemd naar een buurtschap of boerderij in Nijkerk. In feite een veengeslacht. Zwierf

door Gelderland – Zuid en Noord-Holland en Utrecht, daar waar turf gegraven en/of tabak verbouwd werd.

2^e Geslacht Busch (Duitsland)

3^e Geslacht Adami (Italië)

Al jaren bezit ik het programma PROGEN, maar heb er nog helemaal niets mee-gedaan. Het weer opstarten van het programma vind ik lastig.

Mijn doel is mijn tweede boek af te maken, meer te weten te komen over *DNA en Genealogie* en genealogisch onderzoek doen in Italië (Lombardije – Caronna) en

Mijn naam is **Jan du Pré** en ik kom uit Veenendaal. Ik zit om gezondheidsredenen al lang in de WIA (WAO).

De aanleiding om met genealogie te beginnen was dat mijn zwager, die al langer met genealogie bezig was, mij verzocht de genealogie van mijn ouders deels op papier te zetten omdat ze toen, 15 jaar geleden, 50 jaar getrouwd waren. Daarna is het wat blijven liggen en heb ik, omdat ik lange tijd aan huis gebonden was, deze hobby vijf jaar later weer opgepakt en niet meer losgelaten, want ik ben er nu dagelijks mee bezig.

Ik onderzoek veel namen, omdat ik ook stambomen uitzoek voor mensen die dat leuk vinden en dat geeft mij ook weer een goed gevoel. Vooral zoek ik de naam Du Pré waar ik vastloop bij Noel du Pré die in Zutphen getrouwd is op 14-6-1626 met Mari Heuft (?) (zeer slecht te lezen, ik heb een afdruk hiervan). Ik zit dus met mijn Franse achternaam nog steeds in Nederland. Genoemde Noel du Pré is waarschijnlijk in de buurt van Linselles bij Lille geboren. Ook de dichtbij zijnde namen als Hendrik-

Mijn naam is **Harry Klijnen** (60), ik ben organisatieadviseur & management-coach. De genealogische bevindingen van de broer van mijn vader (ome Thijs) en zijn

Duitsland (Nordrhein-Westfalen – Unna).

Mijn grootste vondsten tot nu toe zijn:

1^e De geschiedenis van mijn voorouders: veel leed en armoede. Waardoor ook armoede-criminaliteit (Ommerschans).

2^e Dat ik in Den Helder geboren ben en mijn voorouders nu op 7 kilometer afstand van mij vandaan komen. Na in Nieuwer Amstel, Nieuwveen, Zaandam, Den Helder, Amersfoort en Leusden gewoond te hebben.

3^e Zeer oude documenten Archief Amsterdam.

4^e Glasplatencollectie over Amsterdam (ong. 1900).

sen, Rijkse en Bouman staan hoog op mijn lijstje. Het doel is uiteraard mijn eigen familielijnen zo ver mogelijk uit te zoeken en omdat ik veel tijd heb ook een heel netwerk hieromheen te bouwen.

Ik gebruik het gebruiksvriendelijke programma MyHeritage (ik heb een abonnement), maar al een tijdje ondervind ik problemen met dit programma. Ik heb de CD van GensDataPro aangeschaft, maar kon mijn bestand (dat zeer groot is) niet overzetten. Nu is het zo dat sinds een paar weken MyHeritage bezig is mijn problemen op te lossen, maar of dat gaat lukken...? Ik hoop het.

De grootste vondst is misschien wel dat er een roman (De meester is gek) is geschreven over drie generaties Du Pré (mijn directe voorouders). Bastiaan du Pré was schoolmeester in Winterswijk rond 1700. Wat ik zelf erg leuk vind (maar dit is niet onderbouwd en is van internet) is dat ik verschillende lijnen heb lopen naar de Farao's in Egypte en die gaan terug naar ca 3400 V.C.

prachtige verhalen daarover waren voor mij de aanleiding om met genealogie te beginnen.

Ik onderzoek de namen van mijn ouders

(Klijnen, Klinkenberg), mijn directe voorouders (voor zover bekend), directe adellijke voorouders en hun verbindingen met de Europese vorstenhuizen.

Ik gebruikte oorspronkelijk Aldfaer, nu al weer een tijd (ondanks de beperkingen) MyHeritage, vooral vanwege de grafische mogelijkheden. Ik ondervind soms beperkingen in het lezen van oude handschriften

Het doel is vooral om de naam *Klijnen* (ook: *Cleyn*, *Cleyne*, etc.) goed te onderzoeken en gedetailleerd in kaart te brengen.

Mijn grootste vondst tot nu toe: niet net zoals zo velen de directe afstamming van Karel de Grote, of de verbinding met het Koningshuis, maar vooral de gedetailleerde informatie die een beroepsgenealoog (Funs Patelski) wist te vinden over de Klijnen's.

Rectificatie

Rectificatie Familieverhaal *Johanna van den Heitenberg opgelicht door de notaris*, ingezonden door de heer A.G.C. Kok, pa-

gina 68 van jaargang 25: de titelregel is niet correct, het betreft *Johanna van den Heiligenberg*.

Twee bijeenkomsten in oktober 2016

door Marcel van de Krol

Op 1-10-2016 hield de Vereniging Veluwe Geslachten weer haar jaarlijkse Veluwedag in het gemeentehuis van Barneveld. Het was een gezellige en drukke dag met veel bezoekers en een goede gelegenheid om kennis op te doen. Op deze dag was er de algemene ledenvergadering. Verder was er gelegenheid elkaar te ontmoeten, onderling gegevens uit te wisselen, een hapje met elkaar te eten, de bibliotheek te raadplegen of een van de lezingen te bezoeken.

Op 8-10-2016 was er weer een landelijke genealogiedag, dit keer in het Stads-

archief Amsterdam, georganiseerd door de HCC!genealogie en het Amsterdamse Archief. Er waren ongeveer 450 bezoekers en 20 deelnemers van regionale verenigingen, landelijke verenigingen, genealogische websites en genealogische computerprogramma's. Verder waren er lezingen en rondleidingen door het oude gebouw waar vroeger de Algemene Bank Nederland in zat en daarvoor de Nederlandse Handelsmaatschappij. Vooral de heel dikke kluisdeuren in de kelder maakten op mij veel indruk.

Zeven generaties vrouwen

door Frans Roelvink

Vier generaties in één familie, die op hetzelfde moment in leven zijn, komt tegenwoordig wel vaker voor. Met de stijging van de welvaart en het ouder worden is heden ten dage de kans groter dat het geen zeldzaamheid meer is, wanneer een overgrootmoeder haar achterkleinkind in de armen kan nemen. Vroeger was dat anders. Met een gemiddelde leeftijd van rond de 65 was

ruim honderd jaar geleden de kans kleiner dat een achterkleinkind geboren werd op het moment dat zijn of haar overgrootmoeder nog leefde.

Toen ik ruim dertig jaar geleden met genealogie begon, was een van de foto's die ik goed bewaarde, een foto, waarop een zus van mijn moeder als klein kind was gefotografeerd, samen met haar moeder, haar

grootmoeder en overgrootmoeder. Die foto is rond 1910 genomen in Amersfoort.

Foto J.W. Wentzel. Hij was tussen 1878 en 1930 een fotograaf, die in Amersfoort werkzaam was. Hij woonde in de Langestraat.

Foto C. Ponse, de vader van het achterkleinkind van de moeder van de auteur.

Ongeveer 10 jaar geleden werd mijn moeder overgrootmoeder van haar eerste achterkleinkind en ook daar zijn foto's van gemaakt. Ik ben een zoon van de overgrootmoeder op de jongste foto.

Het bijzondere van deze twee foto's is dat er zeven generaties vrouwen in de zuivere matriachale lijn worden afgebeeld. Deze zeven generaties overbruggen bijna 200 jaar. De overgrootmoeder op de oude foto werd geboren in 1818 en het achterkleinkind op de recente foto in 2005. Het enige minpuntje in deze reeks is dat de jongste op de oudste foto een zus is van de oudste op de jongste foto.

Bij de oudste foto kunnen we de gegevens van de afgebeelde personen publiceren,

bij de jongste foto om privacy-redenen niet. Drie van de op die foto afgebeelde personen zijn nog in leven. Alleen de overgrootmoeder op de jongste foto is inmiddels in 2013 overleden.

Hieronder volgen dan de gegevens van de afgebeelde personen op de oudste foto.

De overgrootmoeder op deze foto is: Hendrika Hendrikse, Zij werd geboren te Amersfoort op 14-9-1818 en overleed te Amersfoort op 19-6-1913. Zij werd dus bijna 95 jaar oud. Haar achterkleinkind, de overgrootmoeder op de jongste foto, werd 103 jaar oud. Dat zijn dus twee fysiek sterke en gezonde vrouwen geweest.

De verwachte leeftijd van mensen die in 1860 werden geboren, was nog geen 40 jaar. Bij mannen lag dat rond 36, bij vrouwen rond 38 jaar. De levensverwachting van mensen die rond 1820 waren geboren, lag nog lager. Dat veel mensen toch op latere leeftijd stierven hangt ook samen met het hoge aantal zuigelingen (kinderen jonger dan één jaar) en kinderen dat in die tijd overleed. Vanaf de jaren zeventig van de negentiende eeuw neemt de levensverwachting bij de geboorte toe. Het is nu geen zeldzaamheid meer dat mensen ouder dan 100 jaar worden.

Op 1-8-1849 trouwde Hendrika Hendrikse te Amersfoort met de wever Antonie van Kalveen. Hij werd geboren te Amersfoort op 8-2-1817 en overleed te Amersfoort op 2-6-1876.

Van Kalveen is in Amersfoort een bekende naam. Het is een familie van smeden die in 1877 in de Breestraat begonnen met de zoon van Antonie van Kalveen en Hendrika Hendrikse. Een paar jaar later verhuisde men naar de overkant (Breestraat 12). De zoon, Cornelis Antonius van Kalveen, overleed in 1924 en in dat jaar is de smederij overgenomen door diens zoon Cornelius Antonius (1901-1986). Naast het verichten van alle soorten smeedwerk, behalve

het beslaan van paarden, was hij 50 jaar torenwachter en klokkenist in de Onze Lieve Vrouwetoren te Amersfoort. In de bestrating voor Breestraat 12 ligt nog een ronde steen waarmee ijzeren wielbanden werden gevormd en omgelegd.

De grootmoeder op de oudste foto is Antonia Hendrika van Kalveen. Zij werd geboren te Amersfoort op 6-5-1850 en overleed te Amersfoort op 5-5-1929. Op 4-2-1880 trouwde zij met Willem Kuiper, een handelaar in manufacturen. Hij werd geboren te Alkmaar op 10-11-1842 en overleed te Amersfoort op 18-10-1915. In zijn jonge jaren was hij Pauselijk Zouaaf en over die tijd heeft hij een dagboek bijgehouden, dat bewaard is gebleven. Een kopie van dat dagboek is aanwezig in het Zouaven-museum in Oudenbosch. Antonia Hendrika van Kalveen was zijn tweede vrouw. Zijn eerste vrouw overleed één jaar na de geboorte van haar jongste kind.

Uit het huwelijk van Willem Kuiper en Antonia Hendrika van Kalveen werd o.a. de moeder op de oudste foto geboren, Maria Hendrika Kuiper. Zij werd geboren te Amersfoort op 22-1-1884 en overleed te Amersfoort op 22-11-1964. Zij trouwde te Amersfoort op 23-5-1905 met de in Amersfoort bekende autohandelaar Hendrikus Antonius Josephus Nefkens. Deze werd geboren te Amersfoort op 8-10-1880 en overleed te Amersfoort op 15-10-1942 tijdens een partijtje tennis, toen hij een hersenbloeding kreeg. Hij is de zoon van Johannes Nefkens, die eerst molenaar was te Amersfoort en later met twee van zijn zonen oprichter werd van de Gebroeders Nefkens, een bekende naam in de autohandel.

De familie Nefkens is een Brabantse molenaarsfamilie, met molenaars in onder andere Dussen, Chaam, Berlicum en Schijndel. In de achttiende eeuw pachtte men molens in o.a. Hedel en Ammerzoden.

De molen in Amersfoort, De Gunst ge-

heten, stond aan de Leusderweg, op de hoek van de huidige Daltonstraat. Oorspronkelijk was het een industriemolen, vermoedelijk afkomstig uit Noord-Holland. Dit is af te leiden aan onderdelen, die afkomstig zijn van een Noord-Hollandse molen. Rond 1850 is de molen in Amersfoort gebouwd. Nefkens kocht de molen in 1883. In 1886 schafte de molenaar Nefkens een aandrijfmotor aan, om minder afhankelijk te zijn van de wind. Naast de graanhandel verkocht hij ook naaimachines en fietsen en uit die handel is rond 1900 de autohandel ontstaan.

Tijdens de Eerste Wereldoorlog (1914–1918) is de molen afgebroken en verplaatst naar het Openluchtmuseum in Sleen, Drenthe. Daar draait hij onder de naam De Hoop.

De garage van Nefkens heeft in Amersfoort op de hoek van de Utrechtseweg en de Korte Bergstraat gestaan. Na de sloop zijn daar appartementen gebouwd.

Het gezin Nefkens – Kuiper telde zeven kinderen, twee zonen en vijf dochters. Op de oudste foto staat de oudste dochter afgebeeld, Antonia Francisca Nefkens. Zij werd geboren te Dussen op 6 april 1906 en overleed te Amersfoort op 22 april 1958.

Een andere dochter was Wilhelmina Maria Nefkens, geboren te Dussen op 31-10-1909 en overleden te Loon op Zand op 24-3-2013. Zij werd dus 103 jaar en is de overgrootmoeder op de jongste foto. Met die leeftijd hoorde ze bij haar overlijden tot de oudste vrouwen in Noord-Brabant.

Wanneer we de gegevens van de op de oudste foto afgebeelde personen bekijken, dan valt op, dat het vooral Amersfoort is, waar de mensen zijn geboren, gehuwd en overleden. Met Van Kalveen en Nefkens zijn het ook in Amersfoort geen onbekende namen.

De jongste foto geeft een heel ander beeld. Daar speelt het leven zich af in Noord-Brabant. De overgrootmoeder is geboren in Dussen, de grootmoeder in Oir-

schot, de moeder in Bergen op Zoom en de dochter in Steenberg. Het geheel overziend, dan moeten het zeven generaties lang sterke vrouwen zijn geweest. Niet alleen

vanwege de leeftijd van twee van hen, maar zeker ook door de omstandigheden waarin deze vrouwen leefden.

Boekbesprekingen

door Willem van Maren

D. Verhoeven e.a. (red.)

Gelderland Grensland. 2000 jaar verdeeld en verbonden

Nijmegen 2016, 286 pagina's, €22,50

Zojuist verscheen een interessant en mooi geïllustreerd boek over de geschiedenis van Gelderland. Het is een bundel met 24 hoofdstukken en elf kleinere artikelen door bijna evenveel verschillende auteurs.

Bij een veelheid van auteurs dreigt altijd het gevaar van onevenwichtigheid. Ook dit boek is niet helemaal aan dit probleem ontsnapt. Hoewel grenzen het thema van het boek vormen ontbreekt een systematisch en volledig overzicht. De chaotische grenstoestand tijdens de middeleeuwen in het voormalige Overkwartier (nu gedeeltelijk in de provincie Limburg en gedeeltelijk in Duitsland gelegen) wordt in één helder geschreven hoofdstuk behandeld. Dat is niet veel maar wel genoeg voor een lezer in de 21e eeuw. Een ander hoofdstuk beschrijft de grens tussen Utrecht en Gelderland in de Gelderse Vallei. Hier was de middeleeuwse situatie veel overzichtelijker dan in het zuiden. De auteurs vermelden echter niet dat Hoevelaken en Scherpenzeel pas in de veertiende eeuw van Utrecht naar Gelderland zijn overgegaan en dat is slordig. Veel uitvoeriger worden de grenskwesties en -wijzigingen in de 20^e eeuw behandeld. Ook wordt volop aandacht geschonken aan taalgrenzen, religieuze grenzen en militaire grenzen en andere onderwerpen.

Ondanks enkele puntjes van kritiek blijft het een boeiend boek, vlot geschreven en plezierig om te lezen. Aanbevolen.

F. Inklaar (red.)

Geen dorp, geen stad, maar ... EDE

Ede 2014, 320 pagina's, €20,00

In het verleden zijn er al boeken over de geschiedenis van Ede verschenen, maar die zijn nu sterk verouderd. Op initiatief van de vereniging Oud Ede verscheen twee jaar geleden een nieuw boek. Het werk is geschreven door zes auteurs met een slotbeschouwing van de redacteur. Het eerste hoofdstuk beschrijft in het kort de geschiedenis vanaf de prehistorie tot 1780. Dat is wel heel weinig en het beknopte hoofdstuk moet gezien worden als een inleiding op de rest. De volgende hoofdstukken gaan dieper in op de ontwikkelingen in de 19^e en 20^e eeuw en zijn heel lezenswaardig. Het laatste hoofdstuk is van Janny Bloembergen-Lukkes en heeft als titel *De transformatie van Ede tot stad*. Dit is een merkwaardig en boeiend verhaal dat zij veel uitvoeriger heeft beschreven in haar interessante dissertatie *Paradoxe modernisering: Ede 1945–1995* (Hilversum 2015).

Geen dorp, geen stad, maar... Ede is het verhaal over een dorp en gemeente met een ongewone geschiedenis.

L. Wagenaar (bezorger)

Een Toscaanse prins bezoekt Nederland. De twee reizen van Cosimo de' Medici, 1667-1669.

Amsterdam 2014, 264 pagina's, €39,95

Hoe keek een buitenlandse prins naar onze voorouders in de 17^e eeuw? Cosimo de' Medici ondernam twee lange reizen naar de Nederlanden, waarschijnlijk om even te ontsnappen aan zijn lastige vrouw. Als dat

de reden was dan heeft het hem niet geholpen. Gelukkig heeft het ons wel een fantasieus reisverslag opgeleverd, vol commentaar op de Nederlandse steden en dorpen met hun bevolking.

Overal in ons land werd de prins met veel voorkomendheid ontvangen. Op 14 februari 1668 is de prins in Amersfoort en hij beoordeelt de stad heel positief. De Amersfoortse Kei heeft hij ook bezichtigd en dan schrijft zijn secretaris: ... *omdat er niets aan te zien was zijn we in lachen uitgebarsten.*

Oostelijk van Amersfoort is het welvarende deel van de Nederlanden wel voorbij en begint er een andere wereld. Over Barneveld lezen we: *Zijne Hoogheid nam in een kleine herberg zijn intrek, terwijl hij van de schamele huisjes en van de treurige situatie in dit dorp maar weinig genieten kon; er was hier aan alles gebrek, behalve aan modder.*

Een leuk boek, mooi geïllustreerd, dat een bijzondere kijk op de Nederlandse Gouden Eeuw geeft.

Ledenbestand

Overleden:

Mw. B.J. Mandema, Amersfoort
Dhr. H. Stolker, Driebergen-Rijsenburg

Nieuw lid:

Dhr. H.L. Klijnen, Amersfoort
Dhr. J. du Pré, Veenendaal
Dhr. O. van Willigenburg, Leusden
Dhr. J.E.J. Hilhorst, Soest

Nieuwe administratieve inschrijving:

Dhr. P.R.A. Flos, Delden

Verhuisd van andere afdeling:

Dhr C.H. Henzen, Renswoude
Dhr. E.R. van Willigen, Den Dolder

Opzegging:

Dhr. G. Kamstra, Wageningen
Dhr. P.R. Smink, Hoogland
Dhr. N.H. van de Graaf, Soest

Opzegging administratieve inschrijving:

Dhr. J.J. Schneider, Zoetermeer

De redactie wenst u een voorspoedig 2017.

Inhoudsopgave

Ten geleide	1
Colofon	1
Lezingen & Activiteiten	2
Van uw voorzitter	4
Jubileumbijeenkomst 45 jaar NGV afd. Amersfoort e.o.	5
Hoe schrijf je een familiegeschiedenis?	7
Beknopt verslag van de afdelingsledenvergadering van 17 november 2016	9
Beknopt verslag Algemene Vergadering NGV d.d. 26 november 2016	10
De Amersfoortse schilders Toon Tieland en Johan Traarbach	11
Familiegeschiedenis familie Hovestad	13
Het skelet van onze voorouders	13
Stel je voor	14
Rectificatie	16
Twee bijeenkomsten in oktober 2016	16
Zeven generaties vrouwen	16
Boekbesprekingen	19
Ledenbestand	20

